O

Q. D. B. V.

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO

SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO

DOMINO CAROLO

BORVSSIÆ PRINCIPE MARCHIONE BRANDENBVRGICO RELIQVA

PRAESIDE

FRIDERICO HOFFMANNO

COLLEGII MED. h. t. DECANO

DE

VSV INTERNO CAMPHORÆ SECVRISSIMO ET PRÆSTANTISSIMO,

PRO DOCTORIS GRADV

publice disputabit

M. CHRISTOPH. HENRICVS KEIL,

Oelsnitio Variscus

H. L. Q. C.

Ad d. XV. Decembr. Anno M. DCC. XIV.

HALÆ MAGDEBURGICÆ

Litteris CHRISTOPH. ANDREÆ ZEITLERI, acad. typ.

DISSERTATIO SOLENNIS
DE
CAMPHORÆ USU INTERNO SECURISSIMO ET PRÆSTANTISSIMO.

PROOEMIUM.

Edicamenta ſua etiam fata experiri, nemo facile, niſi qui rudis ſit hiſtoriæ medicæ, in dubium revocabit. Quid enim frequentius occurrit, quam quod non tantum diverſæ circa remediorum efficaciam apud Medicos vigeant opiniones, ſed & quædam interdum ob mirabilem maxime qua celebrantur, virium potentiam, ad cœlum usque tollantur, quæ intervallo temporis ob noxam, quam forte crearunt, iterum culpantur & ad ima usque deprimuntur. Neque tantum ab antiquis præſtantiſ-

ſimis Medicis maximopere commendata inq; Pharmacopœis recenſita medicamenta cumprimis compoſita hoc fatum ſuſtinent, ſed maxime noſtris temporibus, quibus medicina magis exculta & in ſereniorem lucem adſerta eſt magnificæ famæ, quæ extiterunt remediorum genera, paucis abhinc annis laudem atque exiſtimationem ſuam penitus ferme amiſerunt. Quanta enim famæ celebritas fuit paucis abhinc annis Laudano opiato *Helmontii*, Elixirio Proprietatis *Paracelſi*, Antihectico *Poterii*, Aquæ benedictæ *Rulandi*, ſpecifico cephalico *Michaelis*, Tincturæ ejus bezoardicæ, Pulveri bezoardico *Sennerti*, Spiritui oleoſo volatili *Sylvii*, Tincturæ aperitivæ *Mœbii*, Tincturis ferme omnibus martis, Bezoardico ſic dicto ſolari, Joviali, Ceruſſæ Antimonii, bezoard. minerali Panaceæ *Glauberianæ*, Theriacæ cœleſti *Quercetani*, Sali viperam *Tachenii* fixato, Sali volatili Cornu Cervi, Chinæ chinæ, illis, qui in artis operibus indefeſſo ſtudio verſantur, notiſſimum eſt. Utpote hæc ipſa velut polychreſta & arcana ob mirabilem & pene divinam virtutem ipſis conceſſam recondebantur, quorum tamen fama atque exiſtimatio noſtris fermè temporibus periit atque exſpiravit, eo quod conceptam medentum ſpem maxima ex parte eluſerint. En miſe-

ram

ram artis noſtræ faciem, quæ nunquam fere ſibi conſtat, ſed ſemper innovatur, reformatur & immutatur! Enimvero nolo hoc loco ipſa culpare vel accuſare remedia, quibus eximias vires agendi in ſummovendis morbificis cauſis utique Numen benigniſſime infudit, ſed Medicorum coarguo ignorantiam, inconſtantiam, inque judicando & applicando præcipitantiam: quorum plurimi, cum parum docti & ſolidi ſint & recte ratiocinandi uſu ac arte deſtituti, hinc in ſentiendo ſunt inconſtantes, huc vel illuc agitantur, inque diverſas partes facile diſtrahuntur: maxime omnium vero eorum opinionibus, quos fama vulgi, caſus, aut cæca fortuna forſan extulit, & qui in adplauſu & exiſtimatione vivunt, inhærent. Alii in Præceptoris & Magiſtri ſui, quem ſæpius etiam ſorte nanciſcuntur, unice verba jurant, ejusque dicta quaſi Apollinis Delphici oracula æſtimant. Complures, dum a certi remedii uſu ſiniſtrum vel dextrum effectum obſervant, protinus hunc ſoli remedio nulla aliarum cauſarum concurrentium habita ratione, quæ multum remedii virtutem modificant, adſcribunt, & hinc noxium aut proficuum in his vel illis evincendis morbis illud exiſtimant, ſique tantopere decantatum remedium votis & expectationibus non recte

 reſpon-

reſpondet, tunc mox ad alia ab aliis magnifice laudata, vel etiam ad exotica transcurrunt, quo efficitur, ut nunquam recte notitiam remediorum facultatis atque potentiæ, quæ tamen ferè præcipuam therapiæ medicæ partem ſuſtinet, acquirant. Maxima itaque ſcientiæ & prudentiæ Medicæ pars eſt, noſſe medicamenta, noſſe eorum facultates ac vires, neque minus eorum uſum ab abuſu recte diſtinguere, ita enim fiet, ut neq; ipſis nimium laudis vel virtutis tribuamus, neq; nimium detrahamus. Præfari hæc voluimus cum noſtri inſtituti ſit de interno præſtantiſſimo Camphoræ uſu ſpecimine Inaugurali noſtras obſervationes atque rationes exponere. Neque enim ignotum eſt, quam præſtans atque eximius camphoræ ſit uſus externus, at neſcio, quo fato ejus internus uſus minus tutus atque ſuſpectus adhuc creditus fuerit, cum tamen non facile in rerum natura ſimile detur remedium, quod majores in medendo camphora effectus exhibeat. Hoc vero eſt, quod in præſens deducere atque rationum & obſervationum momentis corroborare conſtituimus. Cui labori ut gratiam atque benedictionem ex alto benignisſimum Numen addat, ſupplici prece efflagitamus.

§. I.

§. I.

PRius verò, quam de interno camphoræ uſu & ejus admiranda in compluribus morbis depellendis efficacia diſſeramus, quædam de illius origine, ſolo natali atque natura peculiari præmittenda eſſe cenſemus. Quod itaque ad ejus originem ac generationem attinet, eſt ipſa fœtus arboris glandiferæ in India Orientali, cujus folia & radices tenerrima tali reſina ſunt imprægnata, unde etiam arbor camphorifera adpellatur. Fuſiorem vero hujus arboris deſcriptionem exhibuerunt *Breynius in exoticis Plantis Cent. 2. & Kleyerus in Annotat.* Creſcit hæc arbor in Japoniæ ſilvis absque cultura inſigni in abundantia, radicem habet craſſam, denſam, ſubrufam & ligneam, quæ admodum olet camphoram, cortex eſt inæqualis ac gryſei coloris, lignum vero ſolidum, ponderoſum, ſubfuſcum, oleoſo humore turgidum & identidem camphoræ odorem de ſe ſpargit, rami oblongi, late expanſi atque diviſi foliis alternatim poſitis gaudent palmam longis & duos transverſos digitos latis, referunt Caſſiæ ligni folia & contritu fragrantiſſima camphoræ effluvia emittunt. Hæc arbor ad quercus altitudinem in India quandoque adſurgere dicitur. Perpetua fronde viret & ſub noſtro quoque climate culturam fert, modo ab acri gelu & ventis borealibus ſolicite defendatur. Eam non modo in horto Medico Leidenſi, ſed etiam in famigeratiſſimo illo Schwebbelenſi, quem ingenti ſumtu adornavit generoſus Dominus de Mynchhauſen, vidimus. Neq; vero tantum in uno eodemque Indiæ loco progignitur, ſed alibi quoque ejus proventus viſitur, utpote in Sumatra & in Inſula Borneo

ſponte

ſponte & copioſe in ſilvis creſcit, nec multum a Japonica diſtat. Quando inciditur hæc arbor, profluit oleoſus ſuccus, qui particulas camphoreas non paucas continet.

§. II.

Hæc itaque arbor camphoram nobis largitur, quæ non uno modo ex ipſa elicitur. Diſtinguitur autem camphora in nativam & factitiam, illa granulata eſt, & ex arborum trunco Solis æſtu ſponte transſudat, vel ex fiſſo aut inciſo ligno prolicitur & rariſſima eſt: factitia vero, quæ ad nos in glebas & panes compacta transportatur ex radicibus, ligno, ramis ac foliis diſſectis ignis officio coctione extrahitur atque ſublimatur. Nativa maxime ex Sumatrana & Bornienſi arbore depromitur. Japonenſes vero per deſtillationem longe majorem ejus quantitatem obtinent, ſegmentis enim adfundunt aquam ſimplicem ſufficienti quantitate, & poſtea in veſica, quæ collo longo ac anguſto & capitello lato eſt inſtructa, deſtillationem adornant, in capitello vero ipſa camphora colligitur, ac condenſatur. Quodſi opus eſſe cenſetur, denuo ſublimatur, quo præſtantior puriorque evadat. Perſpecta jam genes; ac origine camphoræ, res poſcere videtur, ut ejus quoque in naturam ac indolem paulo penitius inquiramus. Perſecuturis vero excellentiſſimi hujus ſimplicis naturam & proprietates paulo adcuratiori indagine ac meditatione, in univerſa rerum natura vix ſimile ſibi aut par haberi jure pronuntiandum eſt. Quare etiam ob peculiares ſibi proprias vires ac qualitates, ad quod genus vel ſpeciem referenda ſit, nondum inter Medicos & Phyſicos conſenſio eſt. Veteres camphoram pro

reſina

resina habuerunt, eo quod ex arbore incisa succus elicitus instar resinæ inflammabilis concrescat: at vero, num ad resinas campora sit referenda, merito dubitandum est; nulla enim ex omni resinarum genere seu naturâ talis seu arte præparata resina fuerit reperitur, quæ accensa nullo cinere relicto tota in auras avolet. Quid quod haud ulla datur resina, quæ vase clauso per ignem tota in altum elevatur. Ea enim est natura atque indoles resinarum, ut vehementiori igne tractatæ, phlegma, spiritum & oleum fundant. Accedit, quod nulla ex resinis nobis cognita sit, quæ tam promte insignem quantitatem Spiritus Vini rectificatissimi recipiat atque absorbeat, sicuti id observare licet in camphora, cujus pars una exactè à Spiritus Vini rectificatissimi partibus duabus dissolvitur.

§. III.

Cum itaq; camphora inter resinas vix commodum adinveniat locum, hinc recentiorum nonnulli in eam iverunt opinionem, ut camphoram salis volatilis oleosi possidere naturam adsererent, impulsi maxime ad hanc sententiam ex eo, quod instar salis volatilis oleosi accedente calidiore igne non modo tota in auras avolet, sed & in clauso vase ne minima quantitate relicta in sublime feratur. Verum enimvero etiam hi ipsi mihi a veritatis tramite valde aberrare videntur, utpote nullum datur sal oleo etiam intime imbutum, quod in flammam abripiatur vel quod cum rectificatissimo Spiritu vini aut oleo quodam arctissimam unionem subeat. Et qui camphora salis titulum jure mereatur, cum solutionem in aqueis menstruis penitus aversetur? Neque isti rem accurata acu tangere mihi videntur,

qui inter gummata illam collocant, quia & ſolutione & volatilitate plane cum ipſis nullam alit adfinitatem. Noſtra vero hæc eſt ſententia: camphoram nihil niſi oleum volatile tenuiſſimum eſſe, aſt coagulatum, non liquidum. Id vero multis iisdemque firmiſſimis rationibus corroborabimus. Primo enim multæ dantur ſpecies fragrantis odoris & ſaporis penetrantis, quæ ſubtile oleum, quod etiam promtiſſime ſub deſtillatione in veſica cum aqua fundunt, in ſe cuſtodiunt. Hac ratione non modo ex omnibus fere aromatibus, ſed etiam ex plantis oleo volatili turgidis, ut ſunt Lavendula, Majorana, Mentha, Rosmarinus, Ruta, oleum deſtillatur, unde profecto non mirum eſt, camphoriferæ arboris partes tale oleum fundere. Secundo ſicuti omne oleum deſtillatum flammæ admotum mox accenditur atque totum avolat & aterrimam fuliginem emittit: ita etiam idem fit cum camphora, quæ mox flammam concipit, tota avolat nigerrimo fumo exhalante. Dein, quemadmodum omne oleum deſtillatum in Spiritu vini rectificatiſſimo præſertim tartariſato ſolvitur, adeo ut partes duæ ſpiritus unam partem olei v. g. Lavendulæ, in ſe recipiant intimeque invicem uniantur: ita etiam idem experimentnm cum camphora feliciter ſuccedit, dum nempe uncia una Spiritus vini rectificatiſſimi promtiſſime dimidiam camphoræ unciam diſſolvit. Et quemadmodum ſolutioni oleorum cum ſpiritu vini peractæ adfuſa aqua oleoſas particulas præcipites dejicit: ſimili ratione ſoluta in ſpiritu vini camphora, menſtruo aqueo accedente, rurſus fundum petit præcipitatur, mixtura inde reddita turbida albeſcente. Denique ſicuti olea deſtillata, quibusdam ſaltim gravioribus aromatibus exceptis, propter levitatem a-

quæ

quæ ſupernatant: ita etiam camphora in omnibus aqueis liquoribus in ſuperficie hæret. Poſtremo camphoram cum oleis deſtillatis ſimilis ejusdemque eſſe indolis, vel ex eo colligitur, quod illa in ſpiritu vini rectificato ſoluta & per alembicum deſtillata non ſimul tota evehatur, ſed in fundo cucurbitæ, niſi ulteriori deſtillatione in alembicum urgeatur, pars illius relinquatur, perinde ac fieri ſolet cum ſolutis oleis æthereis in ſpiritu vini rectificato, quæ deſtillationi ſubmiſſa, ſpiritum oleoſa ſubſtantia ſubtiliori quodammodo imbutum, fundunt, potiori tamen olei parte in fundo cucurbitæ relicta, quæ ulteriori commiſſa igni ſeparatim in forma olei prodit. Hæc exactiſſima experimenta ſatis abundanter comprobant, maximam inter camphoram & olea deſtillata intercedere conformitatem. Quapropter non ſatis mirandum eſt, quam inani & fruſtraneo conatu magni etiam Chymiatri oleum ex camphora deſtillatum eliciendum quæſiverint. Quo fine obtinendo & ſua ingenia & nobiliſſimum hoc ſimplex dire torſerunt atque adflixerunt; ignorabant enim hi lepidi camphoræ carnifices, ipſam jamdum oleum volatile & deſtillatum eſſe. Sicuti vero ridiculum eſt ex oleis deſtillatis oleum elicere velle, cum jam tale quid ſint: ita etiam ſi quis ex camphora oleum vult perficere, res merito paradoxa dici debet. Decepti vero omnes ſunt in eo, quod camphoram reſinam eſſe credebant, quæ ſicuti facile per deſtillationem oleum largitur: ita etiam hoc ipſum ex camphora eliciendum omni ſtudio curarunt.

§. IV.

Verum enim vero non eadem, ſed diverſa camphoræ natura ab oleis deſtillatis videtur,

tur, cum hæc ſolida & ſicca, illa vero pinguia, fluida quoque & manus madefacientia ſint. Deinceps & in eo diſcrimen notabile obſervatur, quod oleum volatile denuo ex retorta vitrea per arenam deſtillatum ſubtiliſſimum quidem largiatur oleum, ſed craſſum magna relinquatur: camphora vero tota in forma ſicca, ne ulla materia relinquatur, in auras abit. Quibus dubiis, ut ſatisfaciamus monendum eſt, dari quædam ſimplicia in vegetabilium regno, quæ volatilem illam ſulphuream & inflammabilem partem, quam in mixtione cuſtodiunt, non in forma pinguis olei, ſed in ſicca forma, non ſecus ac camphora elargiantur. Ita ſi florum roſar. cum ſale bene contritorum ac maceratorum magna quantitas cupreæ veſicæ immittitur & cum aqua deſtillatur, præter aquam fragrantisſimam etiam oleum, quod ipſi ſupernatat album, coagulatum inſtar ſevi, elargiuntur odoratiſſimum, quod non ſecus ac aliud oleum in ſpiritu vini rectificatiſſimo diſſolvitur. Hujus olei delicatiſſimi hac ratione parati portionem Præſes poſſidet. Simili modo Præſes ante aliquot annos ex ligno aloës tale oleum deſtillatum inſtar camphoræ prolicuit, ingentem nempe raſpaturæ ligni aloës odoratiſſimi ad libras decem accedentis ſumſit quantitatem, adfundi curavit aquam fluviatilem, qua per aliquot dies in temperato loco macerata fuit, poſtea adornata deſtillatione prodiit aqua, cui oleum ſiccum, album, odoratiſſimum miræ ſuaveolentiæ & penetrantis ſaporis ſupernatabat & ad drachmas ſex minimum collectum fuit. Hoc reſolutum in ſpiritu vini rectificatiſſimo elegantiſſimum liquorem cephalicum præſtantiſſimi odoris & virtutis ſubminiſtrabat. Ex radice recenti

cam-

camphoræ ſimile oleum, quod camphoram & ipſo odore & virtute æmulatur, deſtillari ex veſica poſſe mediante aqua *Hermannus in Collegio manuſcripto in materiam medicam* notavit. Ita porro ex cortice radicis Caſſiæ cinnamomieæ camphoram parari poſſe *Grimmius* docet in *Laboratorio Zeulonico.* Ex cortice vero radicis arboris cinnamomiferæ oleum paratur liquidum, quod camphoræ & cinnamomi fragrantem odorem refert & ex India ad nos transportatur, nullumque dubium eſt, quin ex aliis fragrantiſſimis corticibus, radicibus & gummatibus ſimile oleum ſiccum per deſtillationem haberi poſſit.

§. V.

Quamvis vero camphora ad oleorum æthereorum claſſem perquam commode poſſit referri, quod ex antea adductis experimentis & rationibus ſatis ſuperque adparet: nihilominus talismodi ſicca olea, ut camphora, præ pinguibus illis liquidis quasdam peculiares & ſibi proprias facultates in ſinu ſuo recondunt, multum enim inter ſe ratione volatilitatis ſeu tenuitatis partium differunt, nam camphora non modo igne ſubmiſſo ſed & ſub moderate calido aëre tota in auras & quidem celeriter avolat & evaporat nullo veſtigio remanente: contra vero deſtillata olea tardiſſime avolant, emittunt ſaltim tenuiſſimas ſulphureas partes craſſioribus & viſcidioribus relictis, unde olea deſtillata vetuſta craſſeſcunt, adeo, ut terebinthinæ conſiſtentiam accedant. Quapropter etiam camphora, ne avolet, longe exactiori cuſtodia & conſervationis cura in vaſis muniri debet, quam ipſa olea deſtillata, quorum eva-

 pora-

poratio non tam promta & expedita eſt, ſicuti camphoræ. Hanc ob cauſam Pharmacopœi perperam ſuis rebus conſulunt, quod camphoram citra exquiſitam clauſuram libero ſic aëri committant, falſa traditione & opinione occæcati, quod adſperſio ſeminis lini ejus evaporationem impediat, cum tamen parum vel prorſus nihil huic ſcopo inſerviat.

§. VI.

Ex hoc igitur adparet, longe majori partium ſulphurearum inflammabiliumque tenuitate & exiguitate camphoram præ aliis oleis deſtillatis pollere, utpote quæ viſcido quaſi quodam & ramoſo involucro excipiuntur & cuſtodiuntur quo camphora ſumme volatilis ac tenera caret. Hæc ſumma partium ſulphurearum tenuitas a viſcido pingui involucro liberata efficit quoque, ut camphoræ virtus ab olei cujusdam deſtillati viribus longe multumque diſtet ac differat, nam utut camphora tota inflammabilis ſit, nihilominus tamen in corpore noſtro calorem haudquaquam efficit, adeo, ut potius intenſiorem corporis fervorem ſiſtat, quo circa etiam à veteribus non calida, ſed frigida habita fuit. Etenim viſcidiores & ſecundum [*Carteſii* doctrinam ramoſæ olei deſtillati partes ſulphur tenuiſſimum & inflammabile in carcere quaſi irretitum & concluſum habent, ut minus promte per poros corporis evolare poſſit, ſed diutius in corpore maneat, unde etiam intenſiorem inteſtinum ſanguinis partium motum melius ſuſtinet atque tuetur. Qua de cauſa omnia olea deſtillata, gummata quoque, quæ inſignem olei quantitatem cuſtodiunt, ut ſunt Gummi Ammonia-

niacum, Myrrha, Balſamum Peruvianum, Sagapenum, Galbanum, ſanguinis & humorum maſſam atque univerſum corpus mire exagitant, magnumq; æſtum atque fervorem accendunt, ſiquidem particulæ ſulphureæ, æthereæ, quæ omnis inteſtinæ calidæ agitationis cauſa ſunt, anfractuoſo, viſcido & gummoſo contextu involutæ per majus temporis intervallum remanent, neque tam facile ab involucro hoc ſe poſſunt emancipare, quare effectus diutius perſiſtit ac durat: ſecus fit in camphora, cujus partes per poros citiſſime avolant, hinc etiam una guttula olei cinnamomi plus calefacit, quam decem grana camphoræ. Quod vero viſcoſa, pinguis & ramoſa olei ſubſtantia volatilitatem impediat vel ex eo liquidiſſime patet, quod camphora in oleo amygdalarum dulcium expreſſo vel in oleo de cedro aut lavendulæ ſoluta, ſub liberiori quoque aëris acceſſu non facile in auras abeat, ſed ſubtegmine hoc oleoſo diutius ejus ſubſtantia contineatur. Et hæc forte fuit ratio, quare veteres ſemen lini ceu valde oleoſum camphoræ adjici curarunt, quo minus ejus volatiles partes in aërem ſecedant, quanquam hic effectus longe felicius obtineri poſſit, ſi modo camphoræ ſuperficies oleo amygdalarum dulcium inungatur, quod ad tutelam partium ſubtilisſimarum plus, quam talismodi ſemen adjectum efficere poterit.

§. VII.

Quod vero camphora volatilis, tenuisſimi & inflammabilis ſulphuris copia imbuta ſit, vel unice ex ſequenti, eoque perpulchro experimento clarisſime evincitur. Noſtris enim temporibus ex urina fermentata debita encheireſi in Anglia præſertim paratus Phos-

pho-

phorus eſt celebratisſimus, qui levi attritu lucidisſimum ſine flamma ignem ſpargit, cujus cauſa ab acutioribus phyſicis in partium ſulphurearum motu inteſtino, celerrimo, verticillari non incongrue conſtituta videtur. Hic lucidiſſimus ignis non melius, quam beneficio camphoræ multiplicatur ac propagatur. Sumitur nimirum granum unum Phoſphori & grana decem camphoræ adduntur: hæc invicem in mortario probe prius contuſa miſcentur, quo facto tota camphora fit lucidiſſima, quæ, ſi ſolvitur in oleo caryophyllorum, liquidus fit phoſphorus, quo ſine noxa & metu inflammationis, caro, cutis, crines, & veſtes inungi poſſunt, quod elegantiſſimum de nocte præbet ſpectaculum. Hujus vero lucis Phosphori per camphoram propagationis nulla alia ſubeſt ratio, quam quod camphora propter ſummam partium ſulphurearum tenuitatem ad inteſtinum lucidum motum producendum ſit aptiſſima. Id autem minus experiri licet in aliis oleis deſtillatis, ſi cum ſolo phosphoro miſceantur. Atque adeo ex hoc etiam experimento peculiaris & eximia camphoræ proprietas ab aliis oleis deſtillatis diſtincta eluceſcit.

§. VIII.

Hæc igitur partium ſulphurearum tam incomparabilis tenuitas in camphora efficit, ut ejus quoque uſus ſingulariſſimus ſit, neque oleis aliis deſtillatis proprius. Ita camphora in univerſa rerum natura nullum datur excellentius & magis diſcutiens remedium. Omnes enim humores in tubulis & poris ſtagnantes promtiſſime diſſolvit, partim poros obſtructos aperiendo, partim etiam fibras relaxatas animando, ut vel

exha-

exhalent particulæ ſubſiſtentes, vel in motum ac circulum redigantur. Qua de cauſa in omni dolore, ſive iſte in pericranio, ſive perioſtio perſiſtat, Spiritu vini camphorato nihil excellentius eſt. In omni præterea tumore abigendo, à quacunque etiam cauſa ſubortus fuerit, idem ſpiritus mirabiles fovet vires, namque tonum fibrarum roborando humorum curſum atque iter promovet. Denique in omni inflammationum genere, imo in ipſa gangræna convenientiſſimum eſt remedium, non modo enim præſervat ab his ſæviſſimis malis, ſed etiam, ſi eorum cohibitioni locus ſupereſt, nihil hiſce caſibus ipſa camphora exterius adplicata eſt præſentius, ſicuti id ſolertiores Medici & Chirurgi longo uſu atque experientia compertum exploratumque habent. Ejusmodi vero efficacia roborans & diſcutiens in dolorum & inflammationum atrocia à nullo deſtillato oleo vel alia inflammabili ſubſtantia in rerum natura poterit expectari vel obtineri. Tametſi vero magna quoque oleis quibusdam deſtillatis æthereis, ſi debite fuerint ſoluta, & roborandi partium tonum & fibrillarum exorbitantes motus ſedandi virtus inſit, ut non ſine fructu adhiberi poſſint: nihilominus in inflammationum vi compeſcenda inque partis inflammatæ ardore extinguendo camphoratus ſpiritus ceteris multis paraſangis præcedit.

§. IX.

Utut vero à nullo facile Medicorum ejus ſumma & mirabilis virtus ab uſu externo negari poſſit: nihilominus plures Medicorum extiterunt, & adhuc ſunt, qui ejus internum uſum admodum reformidant & da-

mno atque exitio facile esse posse sibi persuasum habent, hinc veteres ea rarissime & parca admodum dosi in medicamentis & formulis suis uti consueverunt, nullam aliam forsan ob rationem, quam quod eam credebant calidissimam, quæ intensam sanguinis ebullitionem efficiendo æstum atque delirium accendat. Alii contra eam valde frigidam rati venerem ipsam extinguere credebant, cum tamen effectus ille, qui frigiditati adscribitur, cum intenso calore, qui ab aliis camphoræ adsignatur, minime conveniat. Quidam nimis vaporosam & caput & cerebrum exhalationibus opplentem eam habuerunt, unde affectibus, qui à cerebri nervorumque vitio originem ducunt, eam minus conducibilem medicinam judicarunt. Sed quod omnis hic metus inanis atque frustraneus sit, quo boni illi de cetero ac eximii viri laborarunt, & quod camphora non insecura, sed optima medicina sit, tum ratione & experientia, cum etiam auctoritate, quæ fulcimenta nostræ artis sunt, solide demonstrabimus.

§. X.

Quum vero securum camphoræ usum internum dicamus, primo omnium hoc vocabulum, ne offensionis lapis fiat, dilucida expositione enucleandum est. Sensu itaque medico securum illud audit, quod naturæ humanæ conveniens est, neque in copiosiori dosi datum, facile motus aut turbas in corpore excitat & periculum gignit. Insecurum autem adpellatur, quod valenti agendi principio instructum in minori & proportionata dosi efficaciam exerit, in majori vero commotiones vehementes & excretiones enormes suscitat. Ex his dictis tamen minime sequitur: (quod etiam tyroci-

rocinia medicinæ edoctus capere potest) ſecura non posse nocere, quod per abuſum illorum utique ſolet contingere, quemadmodum etiam de inſecurorum utilitate non penitus deſperandum, ſiquidem quando recte, prudenter & tempeſtive adhibeantur, magna eorum vis & efficacia in perſanandis morbis proditur. Juvat tamen hanc diſtinctionem medicamentorum in praxi tueri eam ob rationem; ut quivis prudentior Medicus intelligat, abuſum medicamentorum inſecuriorum & fortiorum plus periculi gignere, quam ſi quis benignis ſecurisque abutatur; majori itaque cautione ac circumſpectione eſſe hæc adhibenda, facile nullus ibit inficias. Jam vero camphoram majori in doſi exhibitam plures æſtimat inſecuriorem, adeoque periculi minus expertem. *Crato* minus æquus camphoræ cenſor eſt, & fere ablegat eam in morbis ob dolores capitis, quos concitare putat, hinc robore maxime valentibus ſubjectis vix tria grana præſcribere auſus fuit. Sed præcipuus Auctor hujus præjudicii mihi videtur Medicus alias & Chymicus magni nominis *Daniel Ludovici in Pharmacia*, quem poſtea multi Profeſſores, Doctores & horum diſcipuli non pauci usque huc preſſo pede ſunt ſecuti. Hic in *Pharmacia hodierno ſeculo adplicanda Diſſertat. I. de Diaphoreticis vegetabilibus* camphoram calidiſſimam reſinam dicit, eamque volatilioribus, calidioribus ac vaporoſis medicamentis accenſet. Dicit porro de ejus operandi ratione, quod producat anguſtias, ſolutiones virium funeſtas, fruſtraneas ebullitiones, intenſioris æſtus & inſurgentis naturæ confuſiones & id genus alia. In eruditis, qui debilioris capitis ſunt, itemque in delicatio-

ribus feminis cephalalgias incompeſcibiles atque deliria ſæpe lethalia in febribus continuis præſertim in earum ſtatu ſecundum ipſius ſententiam excitat. Cum igitur tali modo inter calidiora remedia camphoram reponat citra manifeſtam ſufficientemque rationem, hinc multis eam exilioris virtutis medicamentis poſtponit. At vero (pace hujus viri dixerim) camphora minime eſt medicamentũ calidiſſimum & noxium, quin potius prudenter, debito tempore & conveniente doſi exhibitum recenſita ſymptomata febrium feliciter tollit & protinus aufert, ſiquidem camphora ad ſcrupulum unum vel etiam ad drachmam ſemis in ſpiritu vini diſſoluta & ſano homini exhibita cum ſufficienti vehiculo, quemadmodum experimentum multoties fecimus, corpori neque intentiorem æſtum aut calorem infert, neque pulſum adauget, ſed potius manifeſtum refrigerium præſertim circa præcordia præſtat. Multo minus vero adpetitum extinguit, ſitim movet, aut urinam coloratiorem reddit; quod tamen ab omnibus nimis calidis fieri debet, hinc ad unciam ſpiritus vini ingeſtꝰ vel unicus hauſtus vini generoſi plus caloris corpori, quam duæ drachmæ camphoræ inferam. Quodſi ergo ejusmodi ſymptomata à camphoratis remediis forſan concita fuerint, tunc ſane illum effectum magis calidioribus Eſſentiis atque Elixiriis, quibus camphora adjecta fuit, quam ipſi camphoræ adſcribendum jure cenſendum eſt. Camphora certe propter partium tenuitatem, qua pollet, cito è corpore avolat & intime poros ſubiens eosque obſidens animando fibras inertes & relaxatas, non modo expeditiorem ſanguinis & humorum curſum facit, ſed & tranſpirationem valide adjuvat,

vat tubulos obſtructos aperit & peregrinas atque naturæ alienas partes expellit. Quod autem uſum internum camphoræ nonnulli reformident, eo quod venerem ſopiat atque extinguat, id minime experientiæ eſt conſentaneum. Novimus potius camphoram naturam roborando cupiditatem coëundi concitaſſe. Et notatu digna ſunt, quæ clariſſimus *Pauli in Obſ. 235. M. N. C. Dec. I. A. VI. & VII. prodidit: eſt, inquit, in vicinia juvenis vegetus & ſanus, cui meo juſſu in omni fere cibo ac potu camphora per aliquot ſeptimanas a matre data fuit, ipſe tamen minime receſſit ab indole ſua puellarum amantiſſima.*

§. XI.

Nos ſumus ea in ſententia, quod in univerſo rerum naturæ ſinu vix ullum reconditum ſit ſimplex, quod ad ſubmovendam de corpore malignitatem, cujus naturam in penetranti putredine tam ſolidarum, quam liquidarum partium reponimus, non detur ipſa camphora præſentius atque potentius. Quare jure meritoque alexipharmacorum princeps dici meretur. Deinceps ad contagii ſive maligni miasmatis morbifici vim infringendam, illudque mox ab initio de corpore propulſandum ſummum camphora eſt remedium. Morbi enim, qui ex contagio naſcuntur, ex putrido quodam vapore ſeu halitu in interiora corporis ſuſcepto fiunt, qui cum ſalivali latice in ore mixtus deſcendens ad ventriculi & inteſtinorum ſinum humores ibi ſtagnantes ad fermentationem ſubeundam faciles, ut ſunt bilioſi & ſalivales, penitus corrumpit, ipſisque putredinem inducit, quæ poſtea fluidum corporis noſtri tenuiſſimum, quod maxime in membranis, ner-

vis & fibris habitat, contaminat, unde ſolidorum vis motrix, tonus & robur perit, quod ſumma virium convulſio denotat atque ſic humores & ſanguis tardius non modo circulantur, ſed & ad ſphaceloſam corruptionem inclinant. Quicunque itaque malignos contagioſos corpore arcere vult morbos, is vel ipſum putridum miasma vel quod ab ipſo corruptum fuit ex corporis noſtri ſphæra propellere omni ſtudio atque opera nitatur. Nihil vero ad hoc præſtandum aptius eſt camphora, utpote quæ oleo penetrantiſſimo omnes corporis poros pervadit ipſasque fibras motrices, e quibus ſolida componuntur, citra augmentum caloris armat, quo fit, ut fluida corporis noſtri promtiori curſu per omnes tubulos corporis ferantur, inde ſtaſes corruptivæ non modo impediuntur, ſed & illud tenue putridum ſanguini admixtum per glandulas & poros ſubcutaneos velut congruum omnis excrementi ſpirituoſi tenuis emunctorium expellitur. Unde etiam veteres ejus virtutem in peſte & malignis mirabilem agnoverunt. Quam ob cauſam non modo *Electuarium antipeſtilentiale Kegleri*, ſed & *Pulverem Pannonicum rubrum*, cujus virtus, quæ ab admixta camphora maxime dependet, in malignis expellendis febribus ſemper plurimi habita eſt ingreditur. Habet quoque camphoram *mixtura ſimplex Paracelſi* & *famigeratiſſima Michaelis bezoardica Tinctura*, de qua tamen monendum ducimus, quod, ſi commotio ſanguis ab ejus uſu paulo concitatior fiat, is effectus non tam camphoræ, quam potius aliis admixtis radicibus calidioribus & ingredientibus debeat adſcribi. Quam potens camphora ſit in ſphacelo partium externarum quam profunda in-

flam-

flammatio minatur, avertendo remedium, vel Medicæ artis & Chirurgicæ elementa edoctis haud ignotum est. Quodsi igitur tanta ejus laus est in sphacelo partium externarum avertendo, quidni etiam ejus usus internus ad interiorum sphacelationem viscerum præcavendam eadem ratione proficuus sit? Quum vero rationi etiam ipsa experientia optima veritatum medicarum magistra adstipuletur, merito concludimus camphoram in omnibus malignis putridis morbis inque ipsa etiam peste omnibus alexipharmacis esse præferendam.

§. XII.

Huic nostræ sententiæ primo adstipulatur *Mindererus in Lib. de Peste Cap. XV.* *dum*, inquit, *nostris laudibus insigniter deprædicanda venit camphora: non mirabile modo, verum etiam forte & efficax alexiterium est.* Modum operandi ita explicat: *interno nostro calore mox ignita & in corporis quasi meditullio flagrans inquinatos spiritus eosque tetros ac fœdo miasmate pollutos aut inspiratos veneni tabe aliqua contaminatos halitus jam cordi vicinos ac circa præcordia hærentes exurit & sicco plane ac igneo calore pervadens partem expellit, partem combustione absumit, partem corrigit atque emendat, partem per sudorem pellit.* Neque *Iohannes Crato in Epistolis medicinalibus a Schulzio editis pag.* 103. diversæ est sententiæ, sed potius hanc confirmat ita differens: *adversus pestem multa, quæ pro certissimis habentur, fallacia sunt, camphoram omnia remedia excellere re comperi.* Et idem Auctor loc. cit. *sequentibus utitur in febribus malignis nempe: pulvere ex bolo armeniæ drachma una, camphoræ scrupulo uno, ambræ gryseæ granis tribus.* Subscribit huic etiam *Fernelius Lib. V.*

Metho-

Methodi medendi Cap. 21. ubi camphoram malignos calidos vapores extinguere ſtatuit. *Zvvingerus in Epiſtola ad Monavium inter Schulzianas num. 246.* camphoram cum ſpiritu vini ſolutam in peſte & malignis mirifice commendat. *Hartmannus* vero *in Pract. Chymiatr. pag. 364.* aqua antipeſtilentiali in peſte 1619. graſſante magno cum fructu uſus eſt & edidit hac de re Germanicum ſcriptum. *Deſcriptio vero hæc eſt: Rec. Spiritus vini optimi libram unam, camphoræ unciam unam, croci orientalis ſcrupulum unum, ſolvantur & ſpiritus vini fit aurei coloris, qui ad cochlearia aliquot dandus eſt.* Hujus ſpiritus largiorem doſin ſuadet *Screta in Tract. de febr. peſtilent. pag. 296.* cumprimis inſtante criſi in malignis & quod miraculum præſtiterit adfirmat. Vidimus quoque ex *manuſcriptis Beati Wepferi* illum in malignis ad drachmam ſemis pro doſi dediſſe ſummo cum fructu. Nullus vero facile fuit, qui majori doſi felicius illa in malignis & petechialibus febribus uſus fuerit *ipſo Riverio.* Neque alienum erit hoc loco notabiliora circa ejus uſum *ex Obſervat. & Hiſtor. Riverii recenſere. Cent. I. Obſ. 24.* hunc caſum inſinuat: *juvenis ſedecim annorum, febre maligna laborans, maculis violaceis conſperſus cum delirio & alvi fluxu, ſumſit camphoræ grana duodecim cum pulveris ſudoriferi ſcrupulis duobus; copioſe ſudavit, delirium ceſſavit, alvi fluxus imminutus eſt, & optime ſe habuit.* Et porro *Cent. I. Obſ. 29.* hunc caſum adfert: *Juvenis febre maligna cum exanthematibus laborans die nona moribundus viſebatur. Dedi pulveris diaphoretici ſcrupulos duos, camphoræ grana duodecim cum aqua cardui benedicti, & tectus in lecto manſit per duas horas, non ſudavit, veſperi eadem portio fuit iterata & copioſe ſudavit, multo melius habuit*

& con-

& convaluit. Denique *Cent. II. Obſ. 18.* hic caſus proponitur: *Vir quadraginta annorum febre maligna cum maculis lividis, hæmorrhagia, pulſu parvo & frequenti laboravit, præſcriptus fuit hic pulvis Rec. Salis prunellæ unciam ſemis camphoræ ſemi drachmam, miſce, divide in quatuor doſes, quarum unam accepit ſingulis tribus horis, mane multo melius habuit, juſſit iterari pulverem & eodem die a præſentaneo vitæ periculo liberatus eſt ac paucis poſtea diebus convaluit.* Et *Obſ. 62. Cent. II.* hic caſus legitur: *Juvenis viginti quatuor annorum febri maligna laboravit cum delirio, & circa undecimum diem motus tremuli & convulſivi nervorum viſi ſunt, adminiſtrata fuit venæ ſectio in fronte & dati fuerunt pulveres ex bezoardico minerali ad ſcrupulos duos, camphoræ granis duodecim cum aqua cardui benedicti ad uncias duas & evaſit.* Et *Cent. II. Obſ. 64.* hunc nobiſcum communicat caſum: *Mulier quinquaginta annorum febre maligna cum maculis latis violaceis laborans octavo die potionem diaphoreticam ſupra laudatam ſumſit & addita eſt ventri & pectori cum ſpongiis, pulſus inde factus eſt validior ac magis ordinatus & die undecimo Parotis apparuit, quæ in ſuppurationem tranſiit & convaluit.* Et *Cent. II. Obſ. 73.* idem ſequenti confirmat obſervatione: *filia viginti annorum febre laborans maligna, acceſſit circa undecimum diem delirium cum contractione nervorum in carpis manuum & lipothymia, ordinatum fuit Julabium ex aqua cardui benedicti unciis tribus, aquæ theriacalis drachmis tribus, bezoardic. mineralis ſcrupulis duobus, camphoræ granis ſex, qui julepi per biduum uſurpati fuerunt, mane & ſero, hoc remedio intra paucos dies convaluit.*

§. XIII.

Ex his adductis jam liquidiſſimum eſt, campho-

 ram

ram in malignis præſertim eo tempore, ubi corpus critico motu in eo, quod ipſi inimicum ac pernicioſum eſt, expellendo occupatur, ſalutarem opem adferre, nullumque dubium eſt, quin laudatiſſima noſtra camphora adverſus peſtem tantopere commendatis omnibus remediis, modo debito tempore, quod caput praxeos medicæ eſt, exhibeatur, ſit ſuperior. Quam eximia laus *oleo* ſic dicto *peſtilentiali Heiniſii*, cujus baſis camphora eſt, conſtiterit, obſcurum eſſe nequit. Huic viro ſtatuam Romæ ob praxin feliciter in peſte geſtam erectam fuiſſe communis eſt Doctorum traditio. Atque ſecundum noſtram ſententiam, ſi ulla Medicina præſertim camphora multum in peſte præſtare poteſt, modo non præpoſtere, ſed recte & ordine habita circumſtantiarum & temporis ratione ipſa utamur. Neque enim incognitum eſt, præſentiſſimam adverſus quendam morbum medicinam minus recte & inconvenienti tempore datam maximum nocumentum adferre, ſicuti id clariſſime in exhibitione chinæ, chinæ ad curandas intermittentes animadvertimus. Inter fortiſſima alexiteria a viris doctis atque eximiis Medicis camphora numeratur quia putredini mirifice reſiſtit, ſed quod non ſemper exſpectationi & ſpei conceptæ effectus reſpondeat, hoc non remedio tanquam clavæ Herculis, ſed Medico, qui Herculis clavam tractare ignorat, adſcribendum eſſe jure meritoque cenſemus. Nos hujus ſumus ſententiæ, delinqui maxime in eo, quod camphoram in peſte in exili admodum doſi præſcribant & majorem reformident. Deinde, quod calidioribus elixiriis & eſſentiis oleoſis ipſam admiſceant, Tum quod non convenienti tempore eam exhibe-

hibeant. Nos ſub invaſione vel prima acceſſione mali neque minus circa criticum tempus ejus uſum convenientiſſimum judicamus præſertim, ſi cum acidis ceu vehiculis adminiſtretur. Hunc in finem in peſtilentialibus febribus ſequentem mixturam etiam atque etiam commendamus, ſumatur nempe aquæ acetoſæ & cardui benedicti ana uncia una, bezoardici mineralis drachma ſemis, camphoræ grana ſex, ſyrupi acetoſitatis citri uncia ſemis, detur pro una doſi.

§. XIV.

Præterea viſitur adhuc in camphora alia nobilis virtus putredinem & malignitatem lentam quidem, ſed admodum pernicialem ex corporis noſtri ſphæra propulſandi: talis eſt, quæ ab impuro coitu lymphæ ſuccis vitalibus; & poſtea ſolidis partibus oſſibus quoque affricatur. Exiguum quidem, ſed potentiſſimum omnium venenorum more eſt illud elementum, quod & virulentam gonorrhœam & luem ſic dictam veneream ejusque atrociſſima ſymptomata ſuſcitat, intima corruptione & putrefactione ſuccos præſertim lymphaticos contaminando. Præcipuum igitur curationis momentum etiam in eo conſiſtit, ut putridum exterius ſuſceptum miaſma prima quaſi in herba ſuffocemus, illudque citius e corpore expellamus, neque minus id, quod putridum & corruptum fuit, a vitalibus ſuccis ſeparemus. Huic vero ſcopo obtinendo diu jam dudum ex omnibus naturæ regnis remedia quæſita & excogitata fuerunt, num vero camphora præſentius & excellentius adhuc fuerit repertum ipſe uſus atque experientia addocet? Profecto ſumma in camphora ad gonorrhœam etiam veterem item luem veneream extir-

pandam medicina recondita est qua omnes mercuriales salivationes lignorumque decocta balneaque laconica omniaque alia sunt inferiora. Neque ita pridem a Medico, cui fides indubia habenda est, nobis relatum est, quod præmisso conveniente alvum ductorio remedio sola camphora soluta in axungia viperarum ad diram hanc luem persanandam sufficerit, id quod plurimis experimentis & exemplis edoctus D. Præsidi asseveravit. Crediderim tamen mercurio fixato, qui sola diaphoresi agit, qualis D. Præsidis est, camphoram decenti dosi adsociatam in tollenda luis hujus atrocia majores adhuc præstare effectus. Hoc certa experientiæ fide possumus asseverare, quod in gonorrhœa curanda inque luis venereæ principio nihil præsentius camphora deprehenderimus, quare etiam non sine ratione essentiis & elixiris contra gonorrhœam balsamicis, quæ ex Opobalsamo, Balsamo de Capaiba, Balsamo de Peru, Balsamo de Mecha, resina ligni Aloës, gummi Guajaco cum spiritu vini tartarisato præparantur, camphora adjicitur, utpote quæ mirifice horum virtutem acuit atque incendit inque roborando glandularum tono & stasibus corruptivis abigendis mirabilem efficaciam exserit.

§. XV.

Deinde camphora non datur excellentius remedium contra internas inflammationes, quæ sphacelum & interitum, si graviores fuerint, inque membranosis partibus maxime consistant, minantur & maximum periculum alunt. Felicissimo vero connubio tunc conjungitur cum nitro, nam solam camphoram in inflammationibus, quibus maximus æstus junctus est,

non

non facile ſuaderem. Etenim, ubi magnus fervor urget, ſpasmo plerumque conſtrictæ ſunt fibrillæ & pori cutis clauſi ac coarctati: his apertis & ſpaſmo ſedato mox ſudor fuit. Quum vero id feliciſſime exequatur ipſum nitrum, hinc quoque mirum refrigerat & hoc modo efficit, ut camphora felicius & obſtructiones reſolvere & materiam vitioſam in partibus inflammatis ſtagnantem diſcutere poſſit, metus enim eſt, ne poris arcte clauſis & cute aridiſſima exiſtente camphora interne quidem multum commoveat, ſed parum vel nihil prorſus promoveat. Quare in febribus continuis, quæ fere omnes aliquid inflammatorii habent itemque etiam in inflammationum generibus ceteris, in pleuritide, phrenitide, angina, inflammatione uteri magno cum fructu ſemper uſus eſt *D. Præſes* in praxi camphora cum nitro mixta, adjecto pulvere bezoardico, ubi mox ab eorum adſumtione ratione æſtus, delirii, ſitis, & vigiliæ ingens alleviamentum ſecutum eſt. Tales quoque nitroſos & camphoratos pulveres acutus pariter ac prudens *Belgii Medicus Cran* in frequentiſſimo habuit uſu, ut ex ejus *Praxi Medicinæ reformata* adparet. Ita in phrenitide & mania hunc pulverem laudat: Rec. lapidis Prunellæ grana quindecim, camphoræ grana quatuor vel quinque, laudani opiati ſemi granum, miſceatur & fiat pulvis. *Ab hoc pulvere*, ſcribit *pag. 132. loc. cit. miras aliquando vidi operationes in phrenitide & mania ita, ut ægri ipſi mutationem admirarentur.* In Pleuritide & Peripnevmonia camphoram cum ſpiritu nitri vel etiam ipſo nitro & aqua papaveris rhœados mire quoque commendat. *conf. pag. 197.* & in renum inflammatione lapidem prunellæ ad grana duodecim

 cum

cum camphoræ granis quatuor miſcet & præſcribit. *conf. pag. 207.* & in febri continua pro ſiti ſedanda grana tria camphoræ pulveribus addenda eſſe ſuadet & talem pulverem in febre peſtilentiali cum bezoardico minerali quoque commendat.

§. XVI.

Denique camphora in hæmorrhagiis valde periculoſis & enormibus, præſertim, quando febribus malignis junguntur, miras præſtat vires. Hac de re elegantem locum habet *Raygerus in Obſervationibus medicinalibus obſ.* 20. ubi ita ſcribit: *Nihil frequentius apud nos eſt in variolis, morbillis, & febribus petechialibus, quin & ipſa præterita anno 1679. peſte, quam hæmorrhagia narium quandoque ab initio, quandoque in ſtatu morbi ſuperveniens & quoniam rarius critica, ſemper, imo ſæpius ſymptomatica morbum non ſolvit, ſed potius exanthematum eruptionem impedit, ſpiritusque diſſipat, ægrumque debilitat, hinc omnibus modis ſiſtenda, vix autem melius & magis adpropriatum inveniri poteſt, quam Sperniola Crollii, cujus miram efficaciam ſemper tuto & optime ſum expertus.* Et confirmant hanc adſertionem *obſervationibus anni 1685. In hyeme puella duodecim annorum petechiis laborans corripitur hæmorrhagia narium, quam cum domeſticis remediis reprimere non potuiſſent & tota nocte ſenſim ita ſtillaſſet ſanguis, mane vocatus ego, obſtupui conſpecta quantitate ſanguinis, tunc cum goſſypio pulverem ex colcothare victrioli, ſanguine Draconis & terra ſigillata conſperſo obturavi nares & exhibui ſperniolam ad ſcrupulum unum & poſt tres horas rurſus, & tertia vice reiteravi, ſic ſanguis non modo ſubſtitit, verum & petechiæ jam diſparentes erupere ſenſimque puella convaluit & adhuc vivit. Et porro*

anno

anno præcedenti vocatus sum ad feminam, in quartum diem febre acuta maligna detentam, mane insuper abortum passam, huic circa vesperam hæmorrhagia enormis supervenit, ut usque ad nonam noctis plus quam duæ libræ sanguinis effluxerint, cum valde debilis esset, exibui statim Sperniolæ scrupulum unum cum aliquot granis Coralliorum præparatorum, at nares obturavit gossypio atramento scriptorio imbuto, ita effecit, ut intra breve tempus sisteretur. Jussit, ut singulis tribus horis pulvis reiteretur, sic hæmorrhagia totaliter emansa & illa convenienter tractata convaluit. Nec in hæmorrhagia narium solum, verum & in hæmoptysi optimum ejus successum idem Auctor expertus est. Componitur vero hoc medicamentum ex myrrha electa, thure, sumendo uniuscujusque unciam unam, ex croci granis quindecim, ex camphoræ drachma una & dimidia, qui pulvis aqua spermatis ranarum vigesies vel trigesies irroretur: ita tamen, ut semper prius sponte exsiccetur. Confectio de Hyacintho ejusque species laudantur etiam in nimiis hæmorrhagiis, in malignis morbis & aliis, utut compositio ex pretiosis adeo lapidibus conflata curiosa videatur, quicquid tamen præstat potissimum camphoræ intermixtioni adscribendum. *Heurnius* ad omnem sanguinis fluxum maximo cum successu semper propinavit sequentem pulverem *in notis ad aphorism. Hippocr.* Rec. seminis papaveris albi, hyoscyami albi cujusque drachmam, hæmat: corallia rubra cujusque semidrachmam, camphoræ scrupulum semis: sumat mane & vesperi semi drachmam. *Craen in Praxi reformata* in narium hæmorrhagia sequentem pulverem maxime commendat Rec. lapidis Prunellæ scrupulum unum, camphoræ grana

tri-

tria usque ad quinque, laudani opiati granum unum. item Rec. boli Armeniæ, terræ ſigillatæ, cujusque grana quindecim, camphoræ grana quatuor. Camphora vero cum nitro in omnibus hæmorrhagiis magnæ eſt efficaciæ, eam maxime ob rationem, quod graves hæmorrhagias, ſi a cauſis internis proficiſcantur nempe a viſcerum & menſenterii ſpaſmis & conſtrictionibus tanquam egregium antiſpasmodicum cohibeat.

§. XVII.

Præterea camphora in diſcutiendis flatibus, qui hypochondriaca, hyſterica & colica paſſione correptos ſævisſimis ſæpe ſymptomatibus torquent, mirabilem præſtat opem. Dici vix poteſt, & quotidiana id indicat obſervatio, quantam truculentiam in ventriculo & inteſtinis detenti atque incarcerati exerceant, nimia enim tunicarum ſenſibiliũ expanſione & diſtractione maximas anguſtias, anxietates, ſpaſticas nervoſarum partium conſtrictiones, quas excretiones ſuppreſſæ, & extremorum frigora inſequuntur, non ſine ingentis periculi & mortis metu concitant. Nihil hic opportunius eſt, quam ut penetranti medicina tonum ventriculi atque inteſtinorum dejectum, qui plerumque flatuum cauſa eſt, reſtauremus, quo vividiori reddito, non modo flatuum, ſed & humorum aliorum excrementitiorum ibi hærentium copia feliciter foras eliminatur. An vero quid præſtantius ad hunc ſcopum obtinendum ipſa camphora cum nitro mixta inveniri poſſit, eſt quod merito addubitemus? ſicuti enim nitrum cum camphora in pluribus caſibus feliciſſimum init conjugium: ita maxime id fit, ubi carminativam vim exercere debet, quia ſolum nitrum relaxando ſpasmos & bilioſam acri-

moni-

moniam partiumque calidam intemperiem temperando in vehementibus colicorum tormentis miracula præſtat, multo magis vero, ſi felici copula jungatur camphora. Meretur vero hoc medicamentum longe majorem laudem atque palmam, quam aliud ullum ex calidioribus præſertim concinnatum carminativum, eam ob cauſam, quod citra interni fervoris augmentum operetur, quæ virtus aliis calidioribus, in flatibus diſcutiendis negata eſt. Varia vero forma ac modo in talismodi caſibus camphora poterit exhiberi, vel enim in liquidam aut ſolidam formam redigi poterit, ſi illam deſideras, ſequens formula ſelectiſſima laudem meretur Rec. Tincturæ tartari, Eſſentiæ corticum aurantiorum recentium, ſpiritus nitri dulcis cujusque drachmas duas, camphoræ grana decem, miſceantur, doſis ſunt guttæ quinquaginta vel ſexaginta, ſingulis duabus horis. Si vero ſpasmi truculentiores urgeant, tunc caſtorina poſſunt admiſceri nempe Eſſentia vel Extractum ejus. Pulverem ſi expetas, ille ſequenti modo concinnari poteſt. Rec. lapidum cancrorum, antimonii diaphoretici, nitri purificati cujusque drachmam unam, camphoræ grana decem, olei chamomillæ vulgaris non adulterati vel olei millefolii guttas ſex, miſceantur, fiat pulvis, doſis eſt drachma ſemis. Hæc duo magnarum virium ſunt remedia, quæ in hyſtericis compeſcendis pathematibus omnes fere numeros abſolvunt. Etenim hæc ipſa præter virtutem roborantem & flatus diſcutientem ſimul ſedativam & anodynam habent, quæ in talismodi caſibus deſideratiſſima eſt.

§. XVIII.

Eſt præterea camphoræ alia adhuc laudatisſima virtus

virtus atque efficacia infusa, nempe sanguinis excretiones consuetas & naturæ solennes promovendi. Haud ignotum in foro Medico est, quam gravia symptomata suppressas vel deficientes ordinarias sanguinis periodicas in plethoricis præsertim feminis evacuationes sequantur, cum nihil certius, præsentius & celerius statum sanum in deterius commutare his ipsis possit. Neque vero tam facilis res est Medico, opportuna medicina in ordinem talismodi salutares excretiones restituendi. Fateor vero ex omnibus tantopere ad id perficiendum laudatis remediis, nihil camphora esse excellentius, præsertim, si cum balsamicis & antispasmodicis specificis, quorum virtutem non parum accendit & auget, misceatur. Nostri moris est, hac uti mixtura: Rec. essentiæ myrrhæ electæ, succini cujusque drachmam semis. Essentiæ croci, castorei cujusque drachmas duas, camphoræ drachmam semis, quæ mixtura præmissa venæ sectione atque alviductione circa instans mensium tempus frequentius usurpata eximio usui erit. Observavimus scilicet a frequenti & continuato camphoræ usu sanguinem antea crassum longe tenuiorem & fluidiorem redditum fuisse. Observavimus quoque homines obesos & sero turgidos quodammodo macilentiores factos fuisse evidenti argumento: hanc medicinam egregie humores crassos & stagnantes attenuandi & dissolvendi virtute gaudere.

§. XIX.

Est denique usus camphoræ singularis atque eximius in morbis, qui vesicam infestant, quales sunt dysuria, stranguria qui utplurimum vel a vesicæ calculo vel a viscida tartarea in ejus cavitate stagnante saburra vel a

semi-

ſeminali lympha corrupta & acri facta nunquam non proveniunt. Etenim a læſione ſubſtantiæ veſicæ putridus quidam corruptus fit humor, qui urinam præcipitat, ipſamque putridam efficit, quæ poſtea eximio ſenſu præditam urethram membranoſam lancinat atque dolore adfligit. Ad putridam igitur in veſica & urethra ſtagnantem materiam ſummovendam fortiori quodam roborante & ſtimulante opus eſt. *Johann Grœnteveld* Anglus Medicus *tractatum* edidit Londini anno 1703. *de tuto cantharidum in medicina uſu interno*, qui in veſicæ vitiis, in ejus calculo, in gonorrhœa quoque virulenta cantharidum pulverem cum aliquot granis camphoræ mixtum præſcribit, ejusque inſignem utilitatem non ſatis dilaudare poteſt. Cantharides ſolæ & ſibi relictæ ob ſal, quo pollent, tenue, penetrans cauſticum validiſſime veſicæ partes nerveo-membranoſas ſtimulant, & impactum viſcidum, acrem humorem excutiunt, quia vero metus eſt, ne inflammationem vel vaſorum apertionem efficiat, camphora adjicitur, quæ cauſticæ vehementiæ non modo optima correctrix eſt, ſed & ſtaſes inflammatorias impediendo facit, quominus periculoſa inflammatio ſubſequatur. Etenim camphora non tantum vehementiorum diureticorum, quæ erodente ſale prædita ſunt, vehementiam mitigat atque caſtigat, ſed & valentioribus acribus, purgantibus, quæ ſimili cauſtico acri ſale agunt ceu ſummum correctorium quam opportune admiſcetur, utpote omnia cathartica, ſi pauxillum camphoræ ipſis adjicitur, longe mitiorem naturam ac facultatem induunt.

§. XX.

Hisce jam diductis ac demonſtratis, quod camphora ſit ſecuriſſima medicina, reliquum jam eſt, ut de ejus

jus utendi ratione monita breviter adjiciamus. Quemadmodum vero nullum optimum etiam medicamentum ſemper juvat, quin potius improvide & intempeſtive datum nocet, ita etiam nulla hac in re camphora gaudet prærogativa. Nam & ratio dictitat & experientia confirmat, quandoque oriri ab ejus improvido uſu anxietates circa præcordia, cephalalgias augeri, adpetitum deſtrui. Fit hoc maxime in iis, qui infirmioris ſunt naturæ & facile a levi mutatione læduntur. Accidit quoque in iis, qui capitis & cerebri vaſa ſanguine & humoribus repleta habent ſeu ubi inæqualis humorum circuitus eſt, & cum impetu ſanguis forſan propter membranarum & vaſorum atoniam ad caput ruit, quod ex facie tumida & rubicunda, dolore capitis gravativo, vertigine, torpore, ſomnolentia adparet. Quo caſu utique omnia volatiliora & vaporoſa ſpirituoſa præſertim in majori doſi exhibita nocent. Quare etiam Paralyticis, Epilepticis & convulſionibus diris adflictis cum cautione & parca manu ſunt concedenda. Neq; minus congrua præſertim in exceſſiva doſi ſunt plethoricis & repletis corporibus, utpote motum inteſtinum, in humoribus, quorum liberior curſus ac iter impeditur, efficiunt &, ut dici ſolet, movent, ſed non promovent, hinc anxietates & inquietudines vel producunt vel augent. Neque in alvi adſtrictione utilia ſunt, quia fibras inteſtinales ſiceando nimium efficiunt, quo alvus tardior deſcendat. Deniq; in omnibus acutis, ubi omnia interius fervent & ardent, humidumq; deficit, cutis ſicca & torrida eſt & omnia conſtricta ſunt, ea remedia, quæ motum inteſtinum augent interius, nequaquam locum inveniunt. Præſtat etiam tali in caſu leniſſime agere & naturæ potius frenum, quam ſtimulum injicere: nam in acutis nihil præcipitandum eſt, ſed omnia moderate ac tempeſtive ſunt agenda. Quapropter in horum morborum augmento vel ſtatu cautisſime procedendum eſt. Tutius in principio vel inſtante criſi, ſi natura eget ſtimulo vel ſub declinatione, locum habent.

FINIS.